

УДК 37.091.113:[004:005.336.5]

Гребеник Ірина Сергіївна

Головний спеціаліст відділу загальної середньої освіти

Управління освіти Оболонської районної в місті Києві державної адміністрації

ishrebenyk.fitu17@kubg.edu.ua

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Анотація. У статті розглянуті особливості цифрової компетентності керівників, принципи формування цифрової компетентності, а саме: принцип системності, безперервності, діяльності, саморозвитку. Розкрито поняття цифрової-грамотності керівника навчального закладу. Виділено основні функції: пізнавальну, розвиваючу, оціночну та адаптивну. Найбільш прийнятною є система післядипломної педагогічної освіти, яка, за своєю суттю і завданням здатна швидко адаптуватися до суспільних змін і забезпечувати процес навчання сучасним педагогічним технологіям за допомогою актуальних інструментів, до яких відносяться Інтернет сервіси. Перераховані і обґрунтовані потреби формування цифрової компетентності керівників закладів загальної середньої освіти. Розкрито сутність поняття цифрової компетентності. Виділені основні аспекти цифрової компетентності, а саме: наявність досить високого рівня функціональної грамотності в сфері ІКТ, ефективне, обґрунтоване застосування цифрових технологій в освітній діяльності та для вирішення професійних завдань, розуміння цифрових технологій як основи нової парадигми в освіті, спрямованої на розвиток учнів як суб'єктів інформаційного суспільства. А також, що цифрова компетентність керівника може бути сформована на трьох рівнях: загальнокористувальницький, загальнопедагогічний та предметно орієнтований. Проведений аналіз вітчизняних та зарубіжних наукових джерел щодо формування цифрової компетентності керівників закладів загальної середньої освіти. Сформульовано складові цифрової компетентності керівників закладів загальної середньої освіти. Виділені основні шляхи формування цифрової компетентності керівника закладів освіти, а саме метод навчання поза робочим місцем, на робочому місці, змішані методи навчання. Проведений аналіз сутності неформальної освіти, а також врахування доцільності використання андрагогічних принципів навчання дорослих – дозволяють уточнити і скорегувати наповнення основних блоків методики формування цифрової компетентності керівників закладів освіти. Розроблено структурну модель методики формування цифрової компетентності керівників закладів освіти.

Ключові слова: цифрова компетентність; Інтернет технології; ІКТ компетентність; неформальна освіта

Постановка проблеми. Глобалізація суспільства, прискорення всіх життєвих процесів змушують освітню систему будь-якої країни світу швидко реагувати на зміни, що відбуваються, чітко визначати цілі і розробляти стратегічні плани вдосконалення власної системи освіти. Інформаційні технології покликані полегшити цей процес, створити комфортне середовище для реалізації найамбітніших навчальних і організаційних ідей і цілей. Різні аспекти впровадження ІКТ та Інтернет технологій в освітній процес закладів освіти, проблема інформатизації системи освіти, формування відповідних компетентностей у педагогів і у керівників шкіл зокрема в процесі підвищення кваліфікації протягом тривалого часу залишаються актуальними для наукових досліджень.

Проблема підготовки педагогів до використання ІКТ та соціальних Інтернет-сервісів досліджувалася українськими і зарубіжними вченими:

В. Кухаренко, В. Олійником, В. Осадчим, Н. Морзе, Є. Єльніковою, А. Уваровим, І. Роберт, М. Лебедевою та ін.

Проблемі інформаційної компетентності керівників шкіл, інформаційного менеджменту присвятили свої наукові дослідження:

В. Биков, Ю. Дорошенко, Л. Калініна, В. Маслов, Н. Морзе, В. Лунячек, Л. Забродська.

Метою статті є аналіз особливості формування цифрової компетентності керівників закладів освіти в умовах неформальної освіти

Виклад основного матеріалу. Освіта покликана навчити людину жити в світі, відповідному часу. Однак світ постійно змінюється. Зміна оточуючого нас світу тягне за собою зміну всієї сукупності переконань, цінностей, технічних засобів тощо, яка характерна для членів даного співтовариства.

У сучасній українській освіті абсолютно чітко визначені пріоритети цифровізації суспільства і його прогресивного розвитку. У зв'язку з цим особливу роль відіграє цифрова компетентність учасників освітнього процесу.

Однією з актуальних проблем для дослідження, з нашої точки зору, є проблема підготовки керівників закладів загальної середньої освіти до використання Інтернет-сервісів в управлінській діяльності, формуванні у них готовності в активному вивченню та використанню сучасних Інтернет-технологій, до формування цифрових компетентностей. Вчителі не бачать сенсу, щоб витратити час на освоєння сервісів, які змінюються так швидко, і розробку на їх основі педагогічних технологій, які завтра можуть виявитися непотрібними. А для керівників шкіл недостатньо навчальних програм з опанування ІКТ, вони реалізуються в окремих регіонах і не популяризуються також активно як вчительські курси. Здебільшого керівникам надано можливість самоосвіти в даному напрямку і, в основному, повна відсутність якої б то не було методичної та організаційної підтримки ззовні. Недостатня увага до підготовки керівників закладів освіти в даному напрямку посилює розвиток процесу інформатизації шкіл і, певною мірою, його гальмує [1]. Таким чином створюється протиріччя, коли частина педагогічного колективу активно використовує Інтернет-технології на практиці, а адміністрація школи не може адекватно оцінити їх досвід, запобігти загрозам неякісного і неефективного електронного контенту та популяризувати досвід, гідний уваги і поширення. Також, в більшості своїй, шкільна адміністрація не знає про можливості ефективного використання Інтернет-технологій в управлінні школою, власного тайм менеджменту, в організації роботи з батьками та місцевою громадськістю та ін.

На мою думку, не відомі закони, які могли б змусити використовувати ІКТ або цифрові-ресурси для формування та розвитку особистості, її професійних і особистісних якостей. Тому основною рушійною силою щодо запровадження ІКТ в закладах загальної середньої освіти є мотиваційна складова (зовнішня і внутрішня мотивація), а також особистісні якості керівника школи, як організатора інноваційної діяльності закладу освіти. Саме керівник школи в результаті комплексу заходів (тематичного навчання, практичного знайомства з позитивними прикладами використання цифрових-технологій в управлінській діяльності, можливості обговорення та активного консультування питань, які його зацікавили тощо) повинен відчувати професійну необхідність використання сучасних цифрових-ресурсів і цифрових технологій в школі, якою він керує. Це важливо не тільки для особистісного зростання самого керівника, а, згодом, і педагогічного колективу, спільно з яким, за умови правильного і вдумливого впровадження отриманих знань і досвіду, значно активізується процес створення і (або) розвитку інформаційного навчального середовища школи.

Компетенція - готовність використовувати засвоєні знання, вміння і навички, а також способи діяльності в житті для вирішення практичних і теоретичних завдань [6].

Компетентність - рівень умінь особистості, що відображає ступінь відповідності визначеної компетенції та дозволяє діяти конструктивно в соціальних умовах, що змінюються [5].

Цифрова компетенція - сукупність знань, умінь і досвіду діяльності. Готовність використовувати засвоєні знання, вміння і навички, а також способи діяльності в житті для вирішення педагогічних завдань з використанням засобів і методів ІКТ, а саме:

- здійснювати інформаційну діяльність по обробці, передачі, зберігання інформаційного ресурсу, з продукування інформації з метою автоматизації процесів інформаційно-методичного забезпечення;
- оцінювати і реалізовувати можливості електронних видань освітнього призначення і розподіленого в мережі Інтернет-інформаційного ресурсу освітнього призначення;
- організовувати інформаційну взаємодію між учасниками навчального процесу інтерактивним засобом, що функціонує на базі засобів ІКТ;
- створювати і використовувати психолого-педагогічні методики контролю і оцінки рівня знань учнів; здійснювати навчальну діяльність з використанням засобів ІКТ в аспектах, що відображають особливості конкретного навчального предмета.

Виділимо основні аспекти цифрової компетентності:

- наявність досить високого рівня функціональної грамотності в сфері ІКТ;
- ефективне, обґрунтоване застосування ІКТ в освітній діяльності та для вирішення професійних завдань;
- розуміння ІКТ як основи нової парадигми в освіті, спрямованої на розвиток учнів як суб'єктів інформаційного суспільства.

Цифрова компетентність керівника закладу освіти є важливим критерієм його кваліфікації. В умовах зростання вимог до рівня викладання предметів в школі, володіння ІКТ дозволяє впровадити нововведення, які дозволять поліпшити якість управлінської діяльності.

Принципи формування цифрової компетентності педагогів полягають в системності, безперервності, діяльності, саморозвитку; підходи: компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, проблемний підхід. Зазначені підходи і визначили сукупність принципів:

- принцип системності полягає в наступному: формування всіх складових цифрової компетентності має носити цілісний характер, необхідно одночасно приділяти увагу кожному і всіма компонентами цифрової компетентності керівника. При цьому даний процес повинен носити міждисциплінарний характер;
- принцип безперервності полягає в наступному: в зв'язку з постійним вдосконаленням інформаційних технологій сформована навіть на найвищому рівні цифрової компетентності вимагає безперервного вдосконалення;
- принцип діяльності полягає в наступному: формування та прояв цифрової компетентності відбувається безпосередньо в досвіді власної перетворювальної діяльності керівника;
- принцип саморозвитку полягає в наступному: в процесі формування цифрової компетентності керівників закладів освіти необхідне створення умов, що сприяють підтриманню прагнення до осмислення особистісної значущості придбання зазначеної компетентності, потреби в реалізації свого потенціалу, прагненню в безперервному професійному саморозвитку.

Для вирішення даної проблеми найбільш прийнятною є система післядипломної педагогічної освіти, яка, за своєю суттю і завданням здатна швидко адаптуватися до суспільних змін і забезпечувати процес навчання сучасним педагогічним технологіям за допомогою актуальних інструментів, до яких відносяться Інтернет сервіси. Важливо, щоб це були курси, які допомагали б керівникам школи зрозуміти, прийняти і

навчитися використовувати ІКТ для вирішення різних професійних завдань і побудови в навчальному закладі реального ефективного навчального простору - середовища для навчання, методичного та професійного розвитку і спілкування всіх учасників навчально-виховного процесу.

У сучасному світі концепція «освіти протягом життя» стає основною передумовою розвитку суспільства та економіки країни. Ця концепція включає формальну, інформальну та неформальну освіту. Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Тобто, це підвищення рівня освіти поза офіційною системою закладів освіти та підвищення кваліфікації – тренінги, гуртки, курси.

Саме в результаті такого навчання буде формуватися усвідомлена потреба в саморозвитку ІКТ-грамотності та ІКТ-компетентності директора школи, які є складовими його цифрової компетентності, а в наслідок, він зможе стимулювати такий же процес у вчителів.

Відзначимо, що ІКТ-грамотність і ІКТ-компетентності керівника навчального закладу безпосередньо пов'язана з впровадженням відповідних змін у своїй професійній діяльності і функціонуванні школи, якою він керує, хоча формування цифрової компетентності не обов'язково супроводжується формуванням такої готовності.

Виходячи зі сказаного, можна сформулювати складові цифрової компетентності керівника закладу загальної середньої освіти, які повинні формуватися або розвиватися в процесі навчання на тематичних курсах і тренінгах: мотиваційна складова (психологічний компонент, який передбачає усвідомлену потребу в освоєнні та впровадженні кращого управлінського і педагогічного досвіду); змістовно-процесуальна складова (теоретичний компонент, який передбачає психолого-педагогічні знання про місце Інтернет-технологій в системі управління школою, інформатизації навчально-виховного процесу та навчального закладу в цілому, вміння визначити і обґрунтувати доцільність використання ІКТ та Інтернет-технологій на різних етапах управління навчальним закладом і забезпечення якості навчального процесу); конструктивна складова (практичний компонент, який передбачає вміння використовувати ІКТ та Інтернет-ресурси в управлінні, навчанні та самовдосконаленні та ін.)

Неформальна освіта може служити і служить інструментом додаткової професійної освіти і може бути розглянуто як самостійний вид діяльності, який здійснюється за ініціативою педагогічних кадрів, як вид ініціативної освіти групи або груп педагогів як поза контекстом системи підвищення кваліфікації, так і всередині додаткової професійної організації [3].

На підставі ролі і місця цифрової компетентності керівника в освітньому процесі та його життя виділимо її функції:

- пізнавальну - доповнення і поглиблення вже наявних системи знань, умінь, навичок, способів і досвіду професійної діяльності;
- розвиваючу - розвиток професійної компетентності, в тому числі інтелекту, здібностей, самостійності, ініціативи та ін., тобто прагнення до всебічного і гармонійного розвитку особистості, професіоналізму;
- оціночну - оцінювання та реалізація свого потенціалу, своїх професійних здібностей, перспектив, освітньої та професійної траєкторії, усвідомлення особистого сенсу безперервного саморозвитку для успішності в сучасному світі;

- адаптивну - адаптація до умов і діяльності в сучасному світі, відповідність вимогам соціального замовлення, вимогам професійного стандарту, конкурентоспроможність на ринку праці.

Формування цифрової компетентності керівника закладу освіти розглядається нами з позицій методу педагогічного моделювання і пропонується структурна модель, яка розкриває функціональну спрямованість кожного компонента під впливом особливостей неформальної освіти.

Структурна модель методики формування цифрової компетентності керівника закладу освіти містить наступні блоки:

- діагностичний, який включає виявлення вихідного рівня цифрової компетентності і результативно-оцінний компонент;
- цільовий, що включає мету і завдання;
- змістовний, що включає принципи навчання та дидактичні одиниці змісту;
- технологічний, що включає організаційні форми навчання, що переважають види діяльності, засоби навчання, методи навчання.

Прокоментуємо зміст виділених компонентів розглянутої моделі.

Керівники закладів освіти - це дорослі люди (середнього і старшого віку), а значить, їх навчання повинно здійснюватися з урахуванням вікових особливостей. Беручи до уваги сутнісні характеристики неформальної освіти дорослих, вкажемо необхідність використання андрагогічного підходу, що дозволяє виявити загальні особливості дорослого учня, в тому числі, має педагогічну освіту.

Компонент діагностичного блоку включає модель результату навчання: певний рівень сформованості цифрової компетентності (як сукупності рівнів, що нами пропонуються: пасивний і активний рівні, які розрізняються в відповідному форматі використання дидактичних можливостей ІКТ в навчальному процесі), а також інструментарій для підсумкової діагностики і самодіагностики (що включає сучасні засоби діагностики, показники і критерії, діагностичний контент).

Критеріями при створенні діагностичного інструментарію для вимірювання рівня сформованості цифрової компетентності керівників виступають:

- навички роботи з інформаційними ресурсами (збір, обробка, передача, зберігання) в навчальному процесі;
- орієнтування в різноманітті електронних освітніх ресурсів, в тому числі розміщених в мережі Інтернет;
- використання різних форм інформаційної взаємодії між учасниками освітнього процесу та інтерактивним засобом, що функціонує на базі засобів ІКТ;
- досвід створення і використання методичного забезпечення освітнього процесу, діагностуючих методик контролю і оцінки рівня засвоєння знань учнів з використанням засобів ІКТ;
- використання засобів ІКТ в освітньому процесі в аспектах, що відображають особливості конкретного навчального предмета.

Цільовий блок визначає змістове наповнення інших компонентів методики. Мета формування цифрової компетентності керівників закладів освіти - конкретизується завданнями:

- формувати уявлення про дидактичні можливості ІКТ в навчальній і професійній діяльності;
- формувати вміння працювати з готовими ресурсами і розробляти власні інформаційні ресурси різного дидактичного наповнення (навчальні, діагностичні, коригувальні);
- формувати готовність здійснювати управлінську діяльність з використанням засобів ІКТ;

- формувати здатність організовувати інформаційну взаємодію між учасниками освітнього процесу за допомогою ІКТ[1].

Змістовний блок визначає на основі принципів навчання дидактичні одиниці змісту, мають, перш за все, практичну і професійну значущість. Облік особливостей неформальної освіти передбачає самостійне виділення таких дидактичних одиниць, сукупність яких розроблена в рамках авторського курсу «Основи комп'ютерної грамотності та використання ІКТ в рішенні професійних завдань».

У групі принципів навчання ми виділяємо загально дидактичні, андрагогічні і частково методичні засади. Аналіз педагогічної літератури дозволив в сукупності андрагогічних принципів виділити пріоритетність самостійної діяльності, принципи спільної діяльності, опори на досвід, індивідуалізації навчання, контекстного навчання, а серед приватно-методичних принципів виділити і уточнити принципи:

- системності (формування всіх складових цифрової компетентності має носити цілісний, системний характер);
- безперервності (компоненти цифрової компетентності необхідно вдосконалювати безперервно);
- діяльності (формування компонентів цифрової компетентності відбувається безпосередньо в досвіді власної перетворювальної діяльності);
- саморозвитку (необхідне створення умов, що сприяють підтриманню потреби в реалізації набутого досвіду, в професійному саморозвитку протягом усього життя).

Технологічний блок. У рамках реалізації технологічної складової в якості основних засобів навчання пропонується віртуальне освітнє середовище, засоби ІКТ, що дозволяють: створювати навчальний контент різного формату, електронне портфоліо; використовувати в освітньому процесі різного роду комунікації - обмін усними, письмовими та звуковими повідомленнями, виступ перед аудиторією дистанційно, наукову комунікацію, що включає виступ з аудіо- та відео підтримкою, обговорення на форумі, взаємодія з викладачами та ін.

Виділимо основні шляхи формування цифрової компетентності керівників закладів освіти (Табл. 1).

Таблиця 1.

Методи навчання та приклади формування цифрової компетентності

№	Методи навчання	Приклади
1	Поза робочим місцем:	<ul style="list-style-type: none"> – лекції в он-лайн або оф-лайн форматах; – бесіди; – наукові дискусії; – спільна діяльність з розробки проектів; – дистанційна взаємодія (навчання проводять колеги, співробітники закладів загальної та професійної освіти, лектори, вчені).
2	На робочому місці:	<ul style="list-style-type: none"> – наставництво; – інструктування; – кураторство; – «інформальне» навчання; – демонстрація передового педагогічного досвіду; – планомірне придбання досвіду і його рефлексія (навчання проводять методисти, педагоги-новатори, керівники груп).
3	Змішані методи навчання:	<ul style="list-style-type: none"> – інструктаж; – спостереження в професійно-педагогічній сфері; – експертне оцінювання; – реалізація етапів проектної діяльності;

		– електронні навчальні курси.
--	--	-------------------------------

Особливим чином відзначимо доцільність використання методу «коучинг» (розвиваюче консультування), основне завдання якого полягає в тому, щоб не навчити чогось, а стимулювати самонавчання для самостійного знаходження та отримання необхідних знань і умінь для вирішення професійних завдань.

Цифрова компетентність керівника може бути сформована на трьох рівнях:

- загально користувальницький: використання прийомів і дотримання правил роботи із засобами ІКТ, усунення неполадок, техніки безпеки та ін.; дотримання етичних і правових норм використання ІКТ; володіння аудіо-відеотекстовою комунікацією (двосторонній зв'язок, конференція, миттєві і відкладені повідомлення, автоматизовані корекція тексту і переклад між мовами); навички пошуку в Інтернеті і базах даних; систематичне використання наявних навичок в повсякденному і професійному контексті;
- загальнопедагогічний: усвідомлення доцільності використання ІКТ в управлінській діяльності; готовність і здатність ефективно використовувати ІКТ в освітньому процесі, для взаємодії з колегами або батьками тощо.; використання ІКТ для навчання на дистанційних курсах і обміну педагогічним досвідом; навички використання ІКТ для організації соціальної діяльності учнів;
- предметно орієнтований: здатність оцінювати якість цифрових освітніх ресурсів по відношенню до заданих управлінських завдань їх використання; досвід постановки і проведення експерименту в віртуальних лабораторіях; навички обробки числових даних за допомогою інструментів комп'ютерної статистики та візуалізації; знання якісних інформаційних джерел; освоєння спеціалізованих технологій і ресурсів, готовність до їх впровадження в управлінську діяльність.

Результативно-оцінний компонент структурної моделі формування цифрової компетентності керівника має наступні функції:

1. відображає і розвиває особистісні мотиви керівника в напрямку використання ІКТ в управлінській діяльності;
2. характеризує діяльнісний компонент ІКТ-компетентності керівника, ступінь його практичної підготовленості;
3. дозволяє побудувати чіткі вимірювачі з перевірки успішності оволодіння ІКТ-компетентністю керівників.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз науково-методичної літератури дозволив виявити структуру і зміст цифрової компетентності керівників закладів освіти, були уточнені визначення і сутність неформальної освіти. Розглянувши існуючі трактування поняття цифрової компетентності було виділено загальне трактування, згідно з якою:

Цифрова компетентність – це здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології для доступу до інформації, для її пошуку, організації, обробки, оцінки, а також для продукування і передачі / поширення.

Проведений аналіз врахування доцільності використання андрагогічних принципів навчання дорослих дозволяють уточнити і скорегувати наповнення основних блоків методики формування цифрової компетентності керівників закладів освіти.

Розроблено структурну модель формування цифрової компетентності керівників закладів освіти.

Тому в подальших дослідженнях слід розглянути вимоги до володіння керівниками цифрової компетентності відповідно до Типових освітніх програм підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, а також провести аналіз рівня сформованості цифрової компетентності у керівників закладів освіти, шляхи підвищення цифрової компетентності у керівників навчальних закладів. Визначення ефективності сформованості цифрової компетентності у керівників, практичний досвід компетентності керівників закладів освіти шляхом впровадження розробленої моделі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грабовський П.П. Інформаційна компетентність учителя середньої школи. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2008. №37. С. 118-123.
2. Половенко О.В., Литвиненко О.В. Інформаційна компетентність суб'єктів освітнього простору загальноосвітнього навчального закладу: проблеми та шляхи їх вирішення (з досвіду роботи Ошеги З.С., методиста методичного кабінету відділу освіти Петрівської районної державної адміністрації). Кіровоград: КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», 2015. 40 с.
3. Бикова Ю.О., Спірна О.М., Овчарук О.В. Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України: [методичні рекомендації]. К.: Атіка, 2010. 88 с.
4. Носкова М.В. О готовности руководителей школ к использованию интернет-технологий в профессиональной деятельности. Молодой ученый. 2015. №8. С. 1017-1020. URL: <https://moluch.ru/archive/88/17563/> (дата обращения: 04.03.2019).
5. Кухаренко В.М. Сучасні технології дистанційного навчання. Інноваційні педагогічні технології у вищій школі: зб. наук.-метод. праць. за ред. Романовського О. Г., Панфілова Ю.І. Харків: НТУ «ХПІ», 2010. С. 91–103.
6. Жалдак М.І., Хомік О.А. Формування інформаційної культури вчителя [Електронний ресурс]. URL: www.icfcst.kiev.ua/SYMPOSIUM/Proceedings/Galdak.doc.

FORMATION OF DIGITAL COMPETENCE OF LEADERS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Hrebenyk Iryna Sergiivna

Chief specialist of the department General secondary education

Department of Education Obolonsky district in the city Kyiv state administration

ishrebenyk.fitu17@kubg.edu.ua

Abstract. The article deals with the peculiarities of digital competence of managers, the principles of the formation of digital competence, and the same: the principle of system city, continuity, activity, self-development. To expose the concept of digital literacy of the head of the educational institution. The main functions are distinguished: cognitive, developing, evaluative and adaptive. The most acceptable system is postgraduate pedagogical education, which, by its very nature and purpose, is capable of rapidly adapting to social changes and ensuring the process of teaching modern pedagogical technologies with the help of current INSTRUMENTS, which include Internet services. The listed and substantiated needs for the formation of the digital competency of the heads of institutions of general secondary education are listed. The essence of the concept of digital competence is revealed. The main aspects of digital competence are highlighted, namely: the existence of a fairly high level of functional literacy in the field of ICT, effective, well-founded application of digital technologies in educational activities and for solving professional tasks, understanding of digital technologies as the basis of a new paradigm in education aimed at the development of students as sub information society objects. And also, that the digital competence

of the manager can be formed on three levels: general user, general pedagogical and subject-oriented. The analysis of domestic and foreign scientific sources concerning the formation of digital competence of heads of institutions of general secondary education has been conducted. The components of digital competence of heads of institutions of general secondary education are formulated. The main ways of forming the digital competence of the head of educational institutions are identified, namely the method of teaching outside the workplace, in the workplace, mixed teaching methods. The analysis of the essence of non-formal education, as well as the feasibility of the use of the andragogical principles of adult education, is made possible to clarify and correct the filling of the main blocks of the methodology of forming the digital competency of the heads of educational institutions. The structural model of the method of forming the digital competence of the heads of educational institutions is developed.

Keywords: digital competency; Internet technologies; ICT competence; informal education

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Grabovsky, P. (2008). Information competence of high school teacher. Bulletin of Ivan Franko Zhytomyr State University, 37, 118-123.
2. Polovenko, O. & Litvinenko, O. (2015). Information competence of subjects of the educational space of a comprehensive educational institution: problems and ways of their solution (from the experience of Oshega ZS, Methodist of the methodical cabinet of the Education Department of the Petrovsky District State Administration). Kirovograd: KS "Kirovohrad Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education named after Vasyl Sukhomlynsky", 40 p.
3. Bykova, Yu., Spirna, O. & Ovcharuk, O. (2010). Fundamentals of standardization of information and communication competences in the education system of Ukraine: [methodical recommendations]. K.: Atika. 88 p.
4. Noskova, M. (2015). On the readiness of school leaders to use Internet technologies in their professional activities. Young Scientist, 8, 1017-1020. April 03, 2019 <https://moluch.ru/archive/88/17563/>
5. Kukharenko, V. (2010). Modern technologies of distance learning. Innovative pedagogical technologies in high school: Sb. sci. method. Works. ed. O.G. Romanovsky, Yu.I. Panfilov. Kharkiv: NTU "KhPI", 91-103.
6. Zhaldak, M. & Khomik, O. (2019). Formation of informational culture of a teacher [Online]. www.icfcst.kiev.ua/SYMPOSIUM/Proceedings/Galdak.doc.